

IMOVINA FAMILIJE ĐUKANOVIĆ

ZASLUGE ZA NAROD PRVOG REDA:
Aco Đukanović

Do neba

Đukanovići u Crnoj Gori posjeduju stotine hiljada kvadrata zemlje, stambenog i poslovnog prostora, akcije velikih firmi, a prigrabili su i - spomenike kulture. Poznato je da autokrate kući drže tek djelić imovine. Koliko li u inostranstvu posjeduju junaci našeg doba

Država je u najljepšem crnogorskom gradu Kotoru **Aleksandru Acu Đukanoviću**, bratu bivšeg premijera, ustupila hiljade kvadrata i - spomenike kulture! Na čarobnoj lokaciji, u Dobroti, uz more. Kažu da će tamo da se preseli.

Đukanoviću je u Dobroti, prema podacima Uprave za nekretnine, odlukama državnog organa ustupljeno oko dvije hiljade kvadrata zemljišta, a on je kupio još toliko. Ustupljena mu je i dvospratna zgrada DPO, DSZ i SIZ-a, spomenik kulture, od preko 290 kvadrata i tri pomoćne zgrade - takođe spomenici kulture. On, dakle, na tom lokalitetu baštini samo u spomenicima 614 kvadrata! Zašto je kulturno nasljeđe, u vlasništvu države, ustupljeno privatnom licu? Možda za prvoboračke zaslugete mlađeg Đukanovića, u onim godinama kada je po kiši puštao muziku na mitinzima bratove DPS.

I Acov sestrčić **Edin Kolarević** nečim je zadužio domovinu. Sin **Ane Kolarević**, sestre dvodecenijskog

premijera i predsjednika, posjedugete u Dobroti 11.797 kvadratnih metara, koji su uknjiženi na ime njegove firme *Sublime developments*. Sva ta zemlja, Kolareviću je ustupljena po odluci državnih organa. Vrijednost dostižet milione eura.

Odlukom državnih organa klan Đukanovića nije dobro prošao samo u Kotoru. U Ulcinju, njihova je obala. Na Porto Milena, odlukama državnih organa *Prvoj banci* Aca i Mila Đukanovića, ustupljeno je preko dvije i po hiljade kvadrata. Zemljište je pod teretom Morskog dobra. To nije sve. U tom gradu u zoni morskog dobra, banka Đukanovića posjedugete još 23.000 kvadrata, od čega je dio takođe pod teretom Morskog dobra.

Kao da im je nebo granica. Imovina u Kotoru i Ulcinju, tek je djelić impresivne liste nepokretnosti, uknjižene na najbližu rodbinu neprikosnovenog vođe. Prema dostupnim dokumentima, Aco Đukanović od svih članova familije ima najviše u Crnoj Gori.

Počeo je od ničega. Prema sopstvenim riječima, Aco je prvi novac zaradio noseći džakove na titogradskoj željezničkoj stanici kasnih osamdesetih, u blizini zgrade u kojoj je živio sa roditeljima, bratom i sestrom, u skromnom stanu sivog gradskog kvarta. A onda je, kako kaže, počeo da misli.

Prelazak sa fizičkog na intelektualni rad poklopio se sa osvajanjem vlasti brata **Mila**. Slučajno. Nezapošljen, Aco je prve izdašnije honorare zaradio kao producent – član žirija crnogorske državne televizije 1991. godine, na posljednjem zajedničkom nastupu za Pjesmu Evrovizije, pred smrt Jugoslavije. Pobijedila je **Bebi Dol**, koja je pjevala *Brazil*. Za člana žirija Đukanovića su, valjda, preporučili razglas i drugi tehnički detalji za koje je bio zadužen na predizbornim skupovima bratove partije, koja je imala gotovo plebiscitarnu podršku naroda i **Slobodana Miloševića**.

TRANSAKCIJE I AKCIJE: Poslije Bebi Dol, Aca je krenulo. Što bi rekao stariji brat – snašao se. Prema podacima američkog ICIJ bogatstvo mlađeg Đukanovića procjenjuje se na 167 miliona dolara. Nije, međutim, jasno na osnovu koje metodologije je Institut došao do te cifre. Po podacima dostupnim *Monitoru* imovina samo u Crnoj Gori, prema katastraskim knjigama i podacima Centralne depozitarne agencije (CDA) - ogromna je i znatno premašuje te procijene. Koliko i šta Đukanović posjeduje van naše države teško je utvrditi.

Najčešće se pominje Đukanovićevo vlasništvo u *Prvoj banci*, u kojoj on posjeduje 46,48 odsto akcija, a sa bratom Milom i sestrom Anom Kolarević ima većinski paket i kontrolu.

Akcije u *Nikšičkoj banci*, koju je

NEKRETNINE PRVE

Uglavnom se govorilo o bankarskim transakcijama i finansijama *Prve banke*. Gotovo da nije bilo riječi o ogromnoj imovini u nekretninama do koje je *banka* došla na različite načine. A baš ta imovina ima basnoslovnu vrijednost.

Nekretnine *Prve banke*, do čijeg su većinskog paketa Đukanovići došli u besćenje, rasprostiru se diljem domovine – od Šavnika do Ulcinja. U Ulcinju banka prve familije ima posjed od 61,753 kvadrata, od čega su u zoni morskog dobra destine hiljada kvadrata (vidi tekst).

U primorskim biserima Svetom Stefanu i Petrovcu, *Prva* ima preko 14.500 kvadrata. U Budvi, preko banke, Đukanovići posjeduju dvije hiljade i šesto kvadrata zemljišta i 900 kvadrata stambenog i poslovnog prostora. U Herceg Novom imaju 25. dio hotela *Metalurg*. U Šušnju ta banka posjeduje 554 kvadrata.

U prijestonici *Prva* ima skroman objekat od 186 kvadrata, a u Šavniku nešto manje od 13 hiljada kvadrata u parcelama. U Danilovgradu banka ima 2951 kvadrat. U rodnom Nikšiću imovina *Prve* i familije, kao da nema granice. *Prva* posjeduje pod Trebjesom preko 52 hiljade kvadrata u zemljištu i više od hiljadu kvadrata stambenog i poslovnog prostora.

kasnije preimenovao u *Prva banka Crne Gore osnovana 1901*, Đukanović je kupio u besćenje. Jedini se javio na konkurs, preko svoje *Monte nova*, koja je ranije posjedovala 12 odsto vlasništva *Nikšičke*. Đukanović je 30 odsto akcija, što ih je država tada prodavala za tri miliona, platio milion i po u kešu,

a ostatak u obveznicama.

Za godinu dana banka je prosto procvjetala i postala druga po veličini. Američki ICIJ podvlači da su godinu dana prije privatizacije, depoziti države u *Nikšičkoj banci* iznosili samo 23 miliona dolara, a u septembru 2007, nakon privatizacije, 127 miliona dolara.

Broj	Podbroj	Zgrada	Broj dijela objekta	Način korišćenja	Površina (m ²)	Sprat	Sobnost	Ulaz	Osnov sticanja prava	Tip vlasništva	Matični broj	Naziv nosioca prava	Adresa	Tip nosioca	Obim prava
421	1	1	1	Poslovni prostor u vanprivredi	1.167	Prva etaža podruma	Nema podataka	-	Nema podataka	Svojina	6176133124902	CRNA GORA - SUBJ.RASPOL. VLADA CG		PRAVNO LICE	1/1
421	1	1	2	Poslovni prostor u vanprivredi	1.364	Prizemlje	Nema podataka	-	Nema podataka	Svojina	6176133124902	CRNA GORA - SUBJ.RASPOL. VLADA CG		PRAVNO LICE	1/1
421	1	1	3	Poslovni prostor u vanprivredi	794	Prvi sprat	Nema podataka	-	Nema podataka	Svojina	6176133124902	CRNA GORA - SUBJ.RASPOL. VLADA CG		PRAVNO LICE	1/1
421	1	1	4	Poslovni prostor u vanprivredi	628	Drugi sprat	Nema podataka	-	Nema podataka	Svojina	6176133124902	CRNA GORA - SUBJ.RASPOL. VLADA CG		PRAVNO LICE	1/1

ACO VLADIN RENTIJER: Izvod nepokretnosti iz posjedovnog lista Aca Đukanovića u Ulici Vaka Đurovića

Prva banka je za 11 mjeseci poslovanja u 2007. godini ostvarila stopu rasta od fantastičnih 390 odsto. Manje je tome doprinijelo bankarsko umijeće mlađeg Đukanovića, a mnogo više kosmički konflikt interesa, o kome su govorili američki zvaničnici u depešama do kojih su preko *Vikiliksa* došle *Vijesti* i Evropljani u Rezoluciji, koju je upravo usvojio Evropski parlament.

Velika javna preduzeća i ministarstva vlade Mila Đukanovića prenijela su račune u *Prvu banku*. Za samo dvije godine akcije *Prve* porasle su preko sto puta, pa je Acov kapital u banci narastao u septembru 2008. godine na preko 100 miliona eura. Sa rastom kapitala i depozita, rasle su i kreditne aktivnosti.

Nevolja je međutim što je Đukanović, izdao veliki broj kredita prijateljima i partijskim lojalistima, uz loše ili nikakve kolaterale, pa

je banka brzo ušla u nevolje. Aco je, tako kreditirao sa više desetina miliona eura **Stanka Subotića Caneta**, poslovnog prijatelja Mila Đukanovića, osumnjičenog za šverc cigareta. **Vuka Rajkovića**, poslovnog partnera bivšeg premijera kreditirao je sa pet miliona eura. Među prijateljima koji su povlačili kredite iz ove banke nalaze se i **Goran Sito Rakočević**, kum bivšeg premijera i član prve uprave *Prve banke*, kao i **Radmila Vojvodić**, bliska prijateljica Mila Đukanovića i takođe

članica prvog borda banke. I sam Aco se zadužio kod svoje banke.

Da bi spasila *Prvu* od propasti, država je pomogla sa kreditom od 44 miliona eura, koji je vraćen na čudan način, sumnjivim transakcijama u kojima je jedan milion u jednom satu putovao jedanaest puta od Fonda PIO do državnog trezora.

Nije samo Vlada pomagala u krizi. Priskočila su i javna preduzeća. Sve transakcija oko prodaje akcija EPCG italijankoj A2A, išla su preko

bratske banke. Od približno 400 miliona eura koji su u toj transakciji prešle preko računa *Prve*, u banci je do danas ostalo 50 – 100 miliona na osnovu kojih ona održava likvidnost.

RUDNIK UGLJA, EP-CG, ZAVOD: Aco Đukanović i A2A su skupa i u Rudniku uglja. Braco posjeduje 10, 5 odsto akcija, A2A 39,49, a država 31 odsto.

DOBRO MJESTO ZA PECANJE I KULTURU: Dobrota

Aco Đukanović posjeduje preko 75 odsto *Republičkog zavoda za urbanizam i projektovanje*, čija se prostrana zgrada nalazi na jednoj od najljepših i najskupljih lokacija u Podgorici, u neposrednoj blizini američke ambasade. Vlasništvo *Zavoda* i njegove vrijedne nekretnine Đukanović je dobio za svega 2,7 miliona.

I ovdje je dio mogao da plati obveznicama stare devizne štednje.

U momentu kada je Aco preuzeo *Zavod*, 2007. godine, ova je ustanova poslovala dobro i imala je pozitivne bilanse. Inače, *Zavod* je imao dugu tradiciju, osnovan je 1946. godine i bio je najuglednija državna institucija iz oblasti prostornog planiranja, projektovanja i inženjeringa. Zašto je uopšte privatizovan i šta je ta institucija dobila otkada je Braco preuzeo?

Kada je prešao u ruke Aca Đukanovića, *Zavod* je dobio više unosnih poslova od Vlade Mila Đukanovića. Nizali su se milionski projekti, kao onaj o izgradnji podvodnog kabla ispod Jadrana, koji je bivši premijer dogovorio u direktnoj pogodbi sa **Silvijom Berlusconiem**. Konflikti interesa tu se nijesu zaustavili, samo su se množili.

NEKRETNINE: NVO MANS je optužila Đukanoviće zbog konflikta interesa oko izrade prostornog plana za Bjelasicu i Komove, koji je radio *Zavod*. Nije jedini problem što je država naručilac tog posla, nego što Aco na tom području posjeduje preko 275 hiljada kvadrata zemljišta, a sestra Edin više od 45 hiljada kvadrata. Familiji blizak **Dragan Bećirović** ima 147 hiljada kvadrata. Bećirović je vlasnik kompanije *Bepler i Džekobson*, za koju se sumnja da dijelom pripada i Đukanovićima. **Vektra Dragana Brkovića**, takođe bliskog Đukanovićima, ima 38 hiljada kvadrata.

U Herceg Novom, Acova In-

U Podgorici mlađi Đukanović posjeduje hiljade i hiljade kvadrata u zemljištu, stambenom i poslovnom prostoru. U srcu grada, kod stadiona FK *Budućnost*, Đukanović ima više hiljada kvadrata poslovnog prostora, kojim po katastarskim podacima, zanimljivo, raspolaže Vlada Crne Gore. Znači li to da je Đukanović bio rentijer vladi svog brata

drata.

U Podgorici mlađi Đukanović posjeduje hiljade i hiljade kvadrata u zemljištu, stambenom i poslovnom prostoru. U srcu grada, kod stadiona FK *Budućnost*, on ima više hiljada kvadrata poslovnog prostora kojim a zanimljivo, po katastarskim podacima, raspolaže Vlada Crne Gore. Znači li to da je, Đukanović bio rentijer vladi svog brata.

Monitor je ranije objavio, a nije demantovano, da je Vlada Crne Gore Acu za 3,3 miliona eura dala pravo

vest nova (čiji se kapital prema podacima u Privrednom registru procjenjuje na blizu 12 miliona eura) posjeduje sedam parcela, oko pet hiljada kvadrata. U Baru, ista kompanija ima dvije građevinske parcele, na prestižnoj Topolici, od oko pet hiljada kva-

da koristi 7.637 kvadratnih metara državnog zemljišta u Podgorici na kojem se nalazi zgrada policije, uz mogućnost da postane vlasnik.

U Ulici Braće Zlatičanina, u centru grada, Aco Đukanović je kupio dvospratnu zgradu koja je pripadala PTT Crne Gore, koja je pod teretom zbog restitucije. Mediji su pisali kako je kvadrat na ovoj prestižnoj lokaciji novi vlasnik dobio znatno ispod tržišne cijene.

U Ulici Vuka Karadžića, u centru grada, Đukanović posjeduje preko 1.300 kvadrata poslovnog i stambenog prostora. U toj je zgradi sjedište njegove Prve banke. Zgrada je sagrađena u Karađordevom parku, koji je tom gradnjom uzurpiran.

Đukanović posjeduje i dio u stambeno-poslovnoj zgradi u naselju Kruševac. Tamo prostor izdaje *Elektroprivredi Crne Gore*. Naš rentijer ne mora da se sjekira - lako dolazi do zakupaca, državnih institucija i javnih preduzeća, koji su sigurne platiše.

Rentijerski kapitalizam.

SESTRA I VELIKI BRAT:

Sestra Ana u Podgorici prema podacima Uprave za nekretnine, posjeduje četiri stana i dva poslovna prostora, ukupne površine 623 kvadratna metra. Za razliku od brata Aca, čije nekretnine nijesu opterećene hipotekom zbog kredita, Kolarevićevoj su nekretnine pod hipotekom zbog velikih kredita.

NAGRADE ZA MONOPOL: Ana Kolarević

KOLAREVIĆI I NA MENHETNU: Njujork

Kolarevićeva, bivša sutkinja, sada ima uspješnu advokatsku kancelariju, na prestižnoj adresi u Svetog Petra Cetinjskog, u centru Podgorice. Više puta je kancelarija *Kolarević*, proglašavana za najbolju u Crnoj Gori, od strane nekih zapadnih instituta. Što uzme, ona i završi. Sama se hvalila monopolom - registruje preko 80 odsto inostranih kompanija u Crnoj Gori, od kojih je mnogima prethodno njen brat Milo omogućio da dobiju posao.

Iako je prema britanskim izvorima na listi 20 najbogatijih svjetskih vladara, Milo Đukanović zvanično posjeduje znatno manje od brata. Na njegovo ime vodi se stan od oko 200 kvadrata u Podgorici. Njegov univerzitet (UDG) prostire se čak na 12 hiljada kvadratnih metara zemljišta, dobijenog na poklon u Donjoj Gorici, a zgrada ima preko 14 hiljada kvadrata. U UDG, Đukanović posjeduje jednu četvrtinu vlasništva. Imovina je pod teretom, pošto je za izgradnju univerziteta Đukanović sa partnerima podigao višemilionske kredite, kod dvije crnogorske banke – CKB i *Montenegro banke*. Prema

podacima *Monitora*, vraćanje tih kredita ne ide baš najbolje.

To nije jedini kredit višestrukog crnogorskog premijera. Za 20 hiljada kvadrata zemlje u Budvi, kupljene preko kompanije *Global Montenegro* sa partnerom i kumom **Vukom Rajkovićem**, zadužio se pet miliona eura kod *Hipo Alpe Adrija banke*. Đukanović, prema našim informacijama, ima problem i oko vraćanja ovog kredita.

Prema imovinskom kartonu bivšeg premijera njegova supruga **Lidija** ne posjeduje nekretnine. Sin **Blažo** dobio je od strica na poklon poslovni prostor od 459 kvadrata u Podgorici, a ima i stan od 124 metra kvadratna na Žabljaku.

Acu Đukanoviću je u Dobroti, prema podacima Uprave za nekretnine, odlukama državnog organa ustupljeno oko dvije hiljade kvadrata zemljišta i dvospratna zgrada DPO, DSZ i SIZ-a, spomenik kulture, od 290 kvadrata. I Acov sestrčić Edin Kolarević nečim je zadužio domovinu, u Dobroti posjeduje 11.797 kvadratnih metara, takođe na osnovu odluke države. Na Menhetnu je kupio stan vrijedan 900 hiljada dolara

zna se samo da je Anin sin Edin, kao student, na Menhetnu kupio stan od 900 hiljada dolara. Žrtvovao se i za demokratiju – donirao je **Baraku Obami**, tokom kampanje, 250 dolara. Malo za Đukanoviće, mnogo za Ameriku.

Poznato je da autokrate kući drže tek djelić svoje imovine. Kada siđu sa vlasti, obično se nađe bogatstvo napolju koje se mjeri često milijardama, i to u nekretninama, na tajnim računima, of-šor kompanijama misteriozne vlasničke strukture, akcijama stranih kompanija... Samo poslovi zbog kojih je Đukanović

bio osumnjičen u Italiji donijeli su prema brojnim procjenama više milijardi dolara. Gdje li je završio taj novac? Sumnja se da je crnogorski premijer imao svoj udio i u nekim krupnim privatizacijama, KAP-u, na primjer, ali dokaza za to nema.

Koliko u inostranstvu posjeduju junaci našeg doba? Za sada,

Milena PEROVIĆ-KORAĆ
Milka TADIĆ-MIOVIĆ